8
Klimaatakkoord gebouwde omgeving

Klimaatakkoord gebouwde omgeving

Aan de orde is het **tweeminutendebat Klimaatakkoord gebouwde omgeving (CD d.d. 09/04)**.

De **voorzitter**:
Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Klimaatakkoord gebouwde omgeving. Ik heet de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van harte welkom, temeer daar zij vanochtend om 1.45 uur ook nog hier in de zaal was, net als een aantal woordvoerders die ik zie, trouwens. Er hebben zich tien leden ingeschreven, allemaal met spreektijd. Ik hoop dat het geen aanleiding geeft tot heel veel nieuwe vragen, maar dat het echt over het gevoerde commissiedebat gaat. Dat gaan we merken bij de eerste spreekster, mevrouw Beckerman. Zij heeft het debat aangevraagd. Ze gaat het woord voeren namens de Socialistische Partij. Gaat uw gang.

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Dat klopt, voorzitter. Goeiemiddag. Twee weken geleden heeft de minister het nieuwe WoonOnderzoek gepresenteerd. Daaruit blijkt dat het aantal woningen met schimmel toeneemt. Veel huurders worden ziek van hun eigen huis. In het commissiedebat heb ik onder andere verteld over de Van der Pekbuurt in Amsterdam. Daarvan is een "verkrotte droom" gemaakt, zoals een prachtige documentaire heet. Heel veel van die huurders verliezen eigenlijk zeggenschap over en plezier in hun woning. Daarom de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat veel woningen kampen met vocht- en schimmelproblemen die leiden tot gezondheidsklachten;

overwegende dat eerder aangenomen moties voor een landelijk actieplan tegen schimmelwoningen nog onvoldoende zijn opgevolgd;

verzoekt de regering om alsnog met spoed met een landelijk actieplan tegen schimmelwoningen te komen, in samenwerking met huurdersorganisaties, gemeenten en woningcorporaties, en dit uiterlijk in het najaar van 2025 aan de Kamer te presenteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Beckerman.

Zij krijgt nr. 1325 (32847).

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Voorzitter. Dan de tweede motie. Die dien ik samen met collega Peter de Groot in. Al een aantal jaren lang vragen de fracties van SP en VVD gezamenlijk — dat is al bijzonder genoeg — aandacht voor de kwaliteit van energielabels. Keer op keer komen er toch weer berichten over fraude met energielabels. Daardoor zitten mensen in een slechtere woning dan ze denken. Huurders betalen te veel. De problemen zijn bekend. Wij willen daar toch nog een motie over indienen, om zowel eigenaren als huurders beter te helpen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er structurele problemen zijn met fraude en gebrekkige kwaliteit van energielabels;

overwegende dat burgers nu nauwelijks mogelijkheden hebben om bezwaar te maken of om een onafhankelijke beoordeling te verkrijgen;

verzoekt de regering een geschillencommissie in te stellen waar huurders en kopers terechtkunnen bij twijfel over de kwaliteit van het energielabel,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Beckerman en Peter de Groot.

Zij krijgt nr. 1326 (32847).

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Hartelijk dank. We gaan luisteren naar de heer Grinwis. Ik zie hem even niet, dus we wachten even, maar niet op hem. Ik geef het woord aan mevrouw Bruyning. O nee, sorry. Ik ben afgeleid. Het lid Kostić voert eerst het woord, met instemming van mevrouw Bruyning. Ze heeft namelijk ook een ander commissiedebat. Ze doet dat namens de Partij voor de Dieren.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Heel fijn, voorzitter. Groen zorgt voor schone lucht en gratis verkoeling. Het is onmisbaar in de strijd tegen de klimaatcrisis. Groen maakt kinderen slimmer en scheelt miljoenen aan zorgkosten per jaar. De Kamer, bouwende partijen en gemeenten hebben de minister duidelijk meegegeven dat ze in moet zetten op meer natuurinclusieve gebouwde omgeving. Ik roep de minister dus nogmaals op om de kansen van het groen echt te benutten en er niet alleen maar obstakels in te zien.

Ik heb één motie over eDNA, eigenlijk als een soort informatieverzoek.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het mogelijk moet zijn goed geïsoleerde woningen te realiseren met respect en bescherming voor wilde dieren en dat hiervoor met provincies al een pad is uitgezet;

constaterende dat de minister van VRO echter opeens in de Omgevingsregeling de eDNA-methode als een erkende maatregel aanwijst;

overwegende dat provincies als bevoegd gezag zich met hun juristen verzetten tegen dit besluit, omdat ze constateren dat eDNA nog onvoldoende uitgewerkt is, dat het besluit van de minister de al ingezette oplossingen en afspraken over natuur inclusief isoleren schaadt, en dat er grote juridische bezwaren zijn;

overwegende dat ook RVO en de Zoogdiervereniging vergelijkbare bezwaren hebben geuit;

overwegende dat provincies en de Zoogdiervereniging constructief hebben aangegeven hoe het beter kan en dat eDNA als aanvullend instrument zou kunnen werken, maar dat als het niet zorgvuldig wordt uitgewerkt en ingepast, onder andere bedrijven straks alsnog in grote problemen komen;

overwegende dat de minister in het commissiedebat heeft aangegeven dat ze geen problemen ziet met haar besluit over eDNA, maar dit nog niet onderbouwd heeft;

overwegende dat de minister heeft toegezegd in gesprek te gaan met de provincies hierover;

overwegende dat het belangrijk is dat de Kamer goed wordt geïnformeerd (artikel 68 Grondwet), om haar controlerende en kaderstellende taak te kunnen uitvoeren;

verzoekt de regering om voor het zomerreces aan de Kamer:

- een zorgvuldige juridische en wetenschappelijke onderbouwing te sturen van haar keuze om eDNA als een geschikte methode aan te wijzen in de Omgevingsregeling, waarin ze in ieder geval ingaat op de zorgen en argumenten van de provincies en de Zoogdiervereniging;
- terug te koppelen wat met de provincies en de Zoogdiervereniging is besproken en wat de conclusies zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kostić.

Zij krijgt nr. 1327 (32847).

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar mevrouw Bruyning. Ik meld even dat de heer Grinwis zich had afgemeld. Dat had ik nog niet op mijn papiertje staan. Mevrouw Bruyning voert het woord namens de fractie van Nieuw Sociaal Contract.

Mevrouw **Bruyning** (NSC):
Dank, voorzitter. Ik heb twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat hittestress in dichtbebouwde stedelijke gebieden toeneemt, met negatieve gevolgen voor gezondheid, leefbaarheid en het binnenklimaat;

overwegende dat gevelgroen een bewezen effectieve en kostenefficiënte maatregel is om oppervlaktetemperaturen van gevels met tot 15 graden Celsius te verlagen en de binnentemperatuur met 1 à 2 graden Celsius te reduceren;

overwegende dat bewoners in veel gemeenten een vergunning nodig hebben om gevelgroen aan te brengen, terwijl juist laagdrempelige vergroening noodzakelijk is om de leefomgeving klimaatrobuuster te maken;

verzoekt de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening om:

- een landelijke instructieregel voor te bereiden die gemeenten verplicht om in hun omgevingsplan op te nemen dat het aanbrengen van gevelgroen onder redelijke voorwaarden vergunningsvrij is;
- deze instructieregel uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 in werking te laten treden;
- de instructieregel te ondersteunen met een landelijke communicatiecampagne gericht op bewoners en vve's,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Bruyning en Welzijn.

Zij krijgt nr. 1328 (32847).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er signalen zijn van fraude bij de toekenning van energielabels, zoals recentelijk onderzocht en gerapporteerd door Het Financieele Dagblad;

overwegende dat het energielabel van invloed is op de hoogte van de huurprijs, de koopprijs van woningen en de hoogte van de hypotheek die verstrekt kan worden;

overwegende dat onjuiste of frauduleuze energielabels daardoor kunnen leiden tot misleiding van consumenten, oneerlijke concurrentie en onterechte financiële voordelen;

constaterende dat er in 2025 een wetsvoorstel aan de Kamer voorgelegd zal worden om de onafhankelijke toezichthouder te introduceren en het toezicht verder vorm te geven;

verzoekt de minister om te verkennen wat er nodig is om datagedreven metingen de norm te maken bij het vaststellen van een energielabel, daarbij financiële instellingen zoals banken te betrekken om de voor hen mogelijke gevolgen in kaart te brengen wanneer een woning voorzien blijkt van een te hoog energielabel, en haar bevindingen uiterlijk september 2025 met de Kamer te delen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Bruyning en Welzijn.

Zij krijgt nr. 1329 (32847).

Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar mevrouw Rooderkerk. Zij voert het woord namens de fractie van D66.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):
Dank, voorzitter. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het stoppen van de salderingsregeling leidt tot een langere terugverdientijd voor zonnepaneelbezitters;

overwegende dat het verhogen van het eigen verbruik van zonnestroom de terugverdientijd kan verkorten en goed is voor het tegengaan van netcongestie;

overwegende dat de ISDE niet is ingericht op het verhogen van het eigen gebruik;

verzoekt de regering om werk te maken van een flexbonus, door:

- technologieën die het eigen verbruik verhogen toe te voegen aan de ISDE;
- in de ISDE interoperabiliteit met zonnepanelen op te nemen als randvoorwaarde voor relevante technieken, zoals warmtepompen;
- te verkennen of het wenselijk is dat zonnepaneelbezitters extra subsidie kunnen ontvangen wanneer zij maatregelen nemen die het eigen verbruik verhogen en het net ontlasten en, zo ja, hoe dit vormgegeven kan worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Rooderkerk.

Zij krijgt nr. 1330 (32847).

Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar mevrouw Kröger. Zij voert het woord namens de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):
Voorzitter. Ik heb drie moties, dus ik ga rap lezen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het kabinet verhuurders van woningen met de slechtste energielabels gaat verplichten om deze woningen voor 2029 te verduurzamen;

overwegende dat deze verplichting zowel nodig is voor energiebesparing als voor het betaalbaar houden van de woonlasten en voor de gezondheid van huurders;

overwegende dat als deze plicht niet wordt nageleefd in de huidige plannen verhuurders gemeenten een boete moeten betalen, maar huurders daar geen voordeel van hebben terwijl ze dan nog wel met een hoge energierekening zitten;

overwegende dat in het geval van een huurgebrek de Huurcommissie huurkortingen kan opleggen;

verzoekt de regering om energielabels E, F en G vanaf 2029 aan te wijzen als huurgebrek en de Huurcommissie de bevoegdheid te geven om dan een navenante huurkorting op te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kröger.

Zij krijgt nr. 1331 (32847).

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):
Dan de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in de sociale huursector de laatste jaren een inhaalslag gaande was met de aanleg van zonnepanelen;

constaterende dat na de afschaffing van de salderingsregeling de netto-opbrengst voor veel huurders vrijwel nul wordt of zelfs negatief;

overwegende dat juist huurders vaak relatief veel te winnen hebben bij een betaalbare energierekening;

overwegende dat het onwenselijk zou zijn als huurders hun verhuurder verzoeken om zonnepanelen weer van het dak te halen, maar een deel dit nu wel overweegt;

verzoekt de regering om een deel, waarvan de hoogte bepaald wordt in overleg met Aedes, van de restwaarde van zonnepanelen af te kopen van woningbouwcorporaties zodat de servicekosten kunnen worden verlaagd tot een punt waarop zonnepanelen aantrekkelijk blijven voor huurders,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kröger en Beckerman.

Zij krijgt nr. 1332 (32847).

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):
Tot slot, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat natuur en energiebesparing samen kunnen gaan als het goed wordt aangepakt;

overwegende dat in december 2023 Rijk en provincies afspraken hebben gemaakt over natuurvriendelijk isoleren maar de toegezegde gedragscode natuurvriendelijk isoleren nog niet is opgesteld;

overwegende dat eDNA nog inhoudelijke en juridische onzekerheden kent en niet alle diersoorten detecteert, waaronder gebouwgebonden vogels als mussen en zwaluwen;

overwegende dat eDNA in de huidige vorm daarom juridische risico's voor bedrijven, medeoverheden en woningeigenaren meebrengt;

verzoekt de regering om zo snel mogelijk de gedragscode NVI alsnog vast te stellen in afstemming met de provincies, en de Kamer hier voor de zomer over te informeren;

verzoekt de minister om in overleg met de provincies eDNA als erkende maatregel ecologisch en juridisch te optimaliseren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kröger en Kostić.

Zij krijgt nr. 1333 (32847).

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):
Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar de heer Flach. Hij voert het woord namens de fractie van de SGP.

De heer **Flach** (SGP):
Voorzitter, dank u wel. Ik heb tijdens het commissiedebat gewezen op de mogelijkheden voor ontzorging van huishoudens bij het verduurzamen van hun woningen. Met een aanpak via gemeentelijke verduurzamingsregelingen en de inzet van de baatbelasting kun je meters maken terwijl het Rijk geen geld hoeft op te hoesten. Ik zie hierin beweging. Waar dit eerst "juridisch onmogelijk" werd genoemd, zegt de minister nu namelijk dat het juridisch kwetsbaar is. Verschillende juristen hebben inmiddels aangegeven dat het gewoon kan. De minister schrijft dat het heffen van die belasting beperkt moet zijn tot de gemeentelijke huishouding. Daar zitten voldoende aanknopingspunten, gelet op de warmteplannen waar gemeenten mee aan de slag moeten, de netcongestieproblematiek en de armoedebestrijding. Ik stel dus nogmaals dezelfde vraag. Wil de minister met een proactieve houding in gesprek blijven met betrokken overheden en partijen en de Kamer informeren over de inhoud van deze gesprekken?

Ik vroeg tijdens het commissiedebat ook om extra geld voor het Warmtefonds. Uit de Voorjaarsnota blijkt dat er in 2028 108 miljoen en in 2029 27 miljoen extra naar het Warmtefonds gaan. Hoewel er volgens mij meer nodig is, zie ik dit wel als een eerste mooie stap.

Tot slot dien ik nog een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat bij de bepaling van het energielabel in geval van aanwezigheid van een warmtenet wordt gewerkt met een forfaitaire waarde;

overwegende dat dit leidt tot de situatie waarin de waarde van een warmtenet niet altijd goed terugkomt in het energielabel;

overwegende dat hierdoor soms voor minder duurzame oplossingen wordt gekozen, terwijl een collectief warmtenet gunstiger is;

overwegende dat zeker bij nieuwe woningen, die reeds voldoen aan de BENG-eisen en voldoende geïsoleerd zijn, het wenselijk is dat de voordelen van een warmtenet terugkomen in het energielabel;

verzoekt de regering te bezien hoe de aanwezigheid van een warmtenet beter tot uitdrukking kan komen in het energielabel, en daarbij indien nodig onderscheid te maken tussen nieuwe en bestaande woningen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Flach en Grinwis.

Zij krijgt nr. 1334 (32847).

De heer **Flach** (SGP):
Ik kan helaas de beantwoording van de minister niet afwachten, dus ik reken op een ruimhartig oordeel van de minister op dat punt.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar mevrouw Wijen-Nass. Zij voert het woord namens de BBB-fractie. Gaat uw gang.

Mevrouw **Wijen-Nass** (BBB):
Dank u wel, meneer de voorzitter. Eén motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat isoleren bijdraagt aan het verlagen van de energierekening, CO_2-uitstoot en bedrijvigheid;

constaterende dat de uitrol van soorten managementplannen kostbaar en tijdrovend is door onder andere een ecologentekort;

constaterende dat de eDNA-onderzoeksmethode bij ministeriële regeling is vastgesteld voor het voldoen aan de (specifieke) zorgplicht;

constaterende dat er een eenduidige landelijke lijn natuurvriendelijk isoleren is en deze nu dreigt te versnipperen waarbij elke provincie eigen beleid maakt en dit tot veel onduidelijkheid bij burgers en bedrijven kan leiden;

verzoekt de regering om samen met de provincies en gemeenten zorg te dragen voor één uniforme landelijke werkwijze waarbij eDNA als onderzoeksmethode in combinatie met de werkwijze natuurvriendelijk isoleren kan worden toegepast om de versnelling van de isolatieopgave zo goed mogelijk te faciliteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Wijen-Nass.

Zij krijgt nr. 1335 (32847).

Mevrouw **Wijen-Nass** (BBB):
Ook ik kan niet bij de tweede termijn blijven, omdat ik door moet naar een commissiedebat. Ik hoop natuurlijk ook op een positief oordeel van de minister.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Hartelijk dank. De heer De Groot gaat nu het woord voeren namens de fractie van de VVD. Gaat uw gang.

De heer **Peter de Groot** (VVD):
Voorzitter. Twee moties. De eerste ziet op de mooie samenwerking met mevrouw Beckerman van de SP, al eerder gememoreerd in dit tweeminutendebat. De motie gaat over energielabels. Ik zet me samen met mevrouw Beckerman al jaren ervoor in om de data die beschikbaar zijn, te gebruiken bij de juiste waardering van het energielabel om fraude tegen te gaan. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het energielabel van een woning toegekend wordt op basis van schattingen, de meters van een woning niet worden uitgelezen en het werkelijke energieverbruik van een woning niet wordt onderzocht;

overwegende dat er gevallen bekend zijn waarbij de werkelijke energieprestatie van een woning zeer uiteenloopt met de geschatte energieprestatie van het energielabel van een woning;

constaterende dat verduurzaming hoort te lonen en het inzichtelijk moet zijn voor huizenbezitters wat verduurzaming opbrengt;

verzoekt de regering om vóór 2030 een energielabel te ontwikkelen op basis van werkelijke energieprestaties van een woning, bijvoorbeeld door het uitlezen van energiemeters, zodat de werkelijke energieprestaties van een woning altijd aansluit bij het energielabel;

verzoekt de regering om met een routekaart te komen voor hoe een dusdanige meting kan worden ingevoerd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Peter de Groot en Beckerman.

Zij krijgt nr. 1336 (32847).

De heer **Peter de Groot** (VVD):
Voorzitter. Dan de tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat banken strengere eisen stellen bij het verstrekken van hypotheken voor woningen met een relatief slecht energielabel;

constaterende dat dit gevolgen kan hebben voor het verkrijgen van hypotheken voor deze woningen en de positie van kopers van deze woningen;

verzoekt de regering te onderzoeken of starters die hun gekochte woning niet kunnen of willen verduurzamen op achterstand komen te staan bij het verkrijgen van een eerste koopwoning;

verzoekt de regering in overleg te treden met de financiële sector als uit dit onderzoek blijkt dat starters op achterstand komen te staan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Peter de Groot.

Zij krijgt nr. 1337 (32847).

Hartelijk dank. Tot slot in de termijn van de Kamer is het woord aan de heer Mooiman, die dat voert namens de fractie van de PVV.

De heer **Mooiman** (PVV):
Yes. Dank u wel, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat nieuwbouwwoningen in 2030 moeten voldoen aan de "Whole Life Carbon"-normering (WLC) van de Europese Unie en dat de regering in 2027 de uitgangskaders voor Nederland moet hebben bepaald;

overwegende dat Nederland te maken heeft met een woningcrisis en het daarom verstandig is om de effecten van de WLC op de woningbouwambities te meten;

verzoekt de regering in kaart te brengen hoe voor Nederland opgestelde WLC-eisen effect hebben op de realisatie van de woningbouwambities,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Mooiman.

Zij krijgt nr. 1338 (32847).

Hartelijk dank. Dit tweeminutendebat is maar liefst veertien moties rijk. We gaan vijftien minuten schorsen. Daarna krijgen we een appreciatie.

De vergadering wordt van 13.17 uur tot 13.32 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Ik heropen de vergadering. Aan de orde is de voortzetting van het tweeminutendebat Klimaatakkoord gebouwde omgeving. Het woord is aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

Minister **Keijzer**:
Dank u wel, voorzitter. Geïnspireerd door de heer Jansen, mijn collega, de staatssecretaris van IenW, ga ik proberen net zo snel hierdoorheen te gaan als hij.

De motie op stuk nr. 1325: ontraden. Mevrouw Beckerman wil een nationaal actieplan. Dat zou komen boven op alles wat we al doen. Daar heb ik in het commissiedebat uitgebreid over verteld.

De motie op stuk nr. 1326 moet ik helaas ook ontraden. Die staat haaks op wat ik inmiddels, trouwens ook op verzoek van de Kamer, allemaal al aan het uitvoeren ben, namelijk de verbeterde klachtenregeling en het instellen van een publiek toezichthouder. Deze aanpak komt nog voor de zomer in internetconsultatie. Dit zou weer iets nieuws daarbovenop zijn.

De motie op stuk nr. 1327 is overbodig. Misschien moet ik hem zelfs ontraden, want de regeling die ik heb gemaakt, is niet in strijd met de Omgevingswet en biedt een oplossing voor het voldoen aan de zorgplicht. De wetenschappelijke en juridische onderbouwing is terug te vinden in de publicatie van 7 maart jongstleden in de Staatscourant. Ik kan wel positief reageren op haar pleidooi voor groen in en om de stad. Ik deel wat zij zegt, namelijk dat dat om allerlei redenen verstandig is om te doen.

De **voorzitter**:
Is de motie nu overbodig?

Minister **Keijzer**:
Nou, doe maar "ontraden".

Dan de motie op stuk nr. 1328 van mevrouw Bruyning en mevrouw Welzijn. Deze motie moet ik ontraden, omdat die niet past in het systeem van de Omgevingswet. Dit betreft een medebewindstaak. Daarmee is dit geen onderwerp waarover het Rijk op grond van artikel 2.25, derde lid, van de Omgevingswet instructieregels kan opstellen.

Bij de motie op stuk nr. 1329 kan ik het oordeel aan de Kamer laten. De resultaten van het onderzoek naar meer digitale hulpmiddelen zijn in oktober '24 met de Kamer gedeeld. We zijn nu aan het kijken hoe dit uiteindelijk verder kan worden vormgegeven, waarvoor ik in overleg ben met financiële instellingen.

De motie op stuk nr. 1330 moet ik ontraden. Ik snap wat mevrouw Rooderkerk beoogt. Het lijkt me ook verstandig om te kijken hoe we dat zouden kunnen gaan doen, maar de ISDE is daar geen logisch instrument voor.

De motie ...

De **voorzitter**:
Een ogenblik. Mevrouw Rooderkerk.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):
We zijn inderdaad op zoek naar een oplossing voor een groot probleem door het stoppen van de salderingsregeling en de lange terugverdientijd. Kan de minister dan toelichten waarom de ISDE daar niet voor geschikt is? Kan zij wellicht onderzoeken of het mogelijk zou zijn die er geschikt voor te maken? Het is natuurlijk de vraag wat je daarin onderbrengt. Wellicht zijn er wel meer opties mogelijk.

Minister **Keijzer**:
Je kunt in de ISDE geen financiële prikkels geven voor het gebruik van energie. Wat de ISDE wel doet, is het stimuleren van het plaatsen van duurzame warmteapparaten. De ISDE is een subsidieregeling. Wat mevrouw Rooderkerk beoogt, zijn financiële prikkels voor het gebruik van energie. Daarnaast is het zo dat voor het verwarmen van de eigen woning zonnestroom beperkt te gebruiken is, aangezien er in de koude maanden minder zon is.

De **voorzitter**:
Afrondend, mevrouw Rooderkerk.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):
Ik snap dat het kort moet, maar ik beoog niet per se financiële prikkels daarin te bouwen. Het idee is juist als volgt. Je kunt op dit moment bijvoorbeeld een zonnepaneel aanschaffen via de ISDE. Je zou daar ook in kunnen opnemen dat je bijvoorbeeld een warmtepomp via de ISDE kan aanschaffen. Omdat het dan samenwerkt met je zonnepaneel, ben je vervolgens aan het besparen. Dat is het idee van zo'n flexbonus. Volgens mij zou de ISDE daar wel gewoon een goed middel voor kunnen zijn.

Minister **Keijzer**:
Volgens mij niet. Dit wordt welles-nietes.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):
Dan is het niet logisch waarom niet. Dat is heel onduidelijk.

Minister **Keijzer**:
Dat heb ik net verteld.

De **voorzitter**:
De minister gaat door met haar betoog. De motie is ontraden.

Minister **Keijzer**:
Misschien is het goed dat wij na dit debat nog even contact met elkaar hebben, want ik begrijp dat mevrouw Rooderkerk nu zegt: de minister begrijpt mij niet. Dan ben ik altijd bereid om in gesprek te gaan over waar dat onbegrip aan mijn kant zit. Soms kom je dan verder met elkaar.

Voorzitter. De motie van mevrouw Kröger op stuk nr. 1331 verzoekt om energielabels E, F en G aan te wijzen als huurgebrek. Deze motie is ontijdig. Ze loopt vooruit op de uitwerking van de aangekondigde normering waar ik mee bezig ben. Ik ben voornemens om voor de zomer een aangepast Besluit bouwwerken leefomgeving in internetconsultatie te brengen. Dan zal ik ook de Kamer informeren. Maar het komt de zorgvuldige besluitvorming niet ten goede om dit nu al op deze manier te doen. Dus ontijdig.

De **voorzitter**:
Meestal volgt dit oordeel op het verzoek aan de indiener om een motie even aan te houden. Ik vraag toch even aan mevrouw Kröger of zij, gelet op de woorden van de minister, de motie wil aanhouden.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):
Dan heb ik toch een inhoudelijke vraag. Geeft de minister hiermee aan dat dit een route is die we voor de zomer zouden kunnen terugvinden in het voorstel waarover geconsulteerd wordt?

Minister **Keijzer**:
Zo word ik op een gegeven moment terughoudend om tegen een Kamerlid te zeggen: interessant, ik ga eens kijken. Want als dan de volgende stap is "en nu moet u het doen", dan gaat het gewoon niet goed. Ik sta altijd open voor goede ideeën. Heel veel van mijn beleid vloeit trouwens voort uit de discussies met uw Kamer. Dit moet je alleen wel zorgvuldig doen. Dat is wat ik aan mevrouw Kröger vraag. Ze loopt eigenlijk voor de muziek uit. Ik ben bezig met een zorgvuldig proces, en het is voor mij nog te vroeg om te zeggen dat dit is hoe het moet. Vandaar mijn oordeel Kamer.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):
Ik ga me even beraden.

De **voorzitter**:
Ja. Het oordeel is "ontijdig". We gaan naar de motie op stuk nr. 1332.

Minister **Keijzer**:
Dank u wel, voorzitter. De motie op stuk nr. 1332 moet ik ontraden. Deze motie kost geld, maar er zit geen dekking bij. Ik ben wel bezig met een onderzoek naar het stopzetten van de salderingsregel en de consequenties daarvan voor huurders. Dat is afgerond. Dat gaat zo snel mogelijk, vanuit de minister van KGG, naar de Kamer.

Dan heb ik de motie op stuk nr. 1333. Hier zitten een aantal overwegingen in die niet juist zijn, namelijk dat eDNA inhoudelijke en juridische onzekerheid kent en niet alle diersoorten detecteert, waaronder gebouwgebonden vogels zoals mussen en zwaluwen. Dat zijn andere diertjes dan vleermuizen. Die zitten ook niet in spouwmuren. Ze vliegen uit; je hoort ze kwetteren. Ik heb net bij een andere motie aangegeven waar al deze informatie te vinden is. Deze motie vraagt vervolgens aan mij om in overleg te gaan met provincies. Dat ben ik zeker van plan. Daarmee zou ik voldoen aan deze motie, ware het niet dat de overwegingen niet juist zijn. Ik zit hiermee dus eigenlijk in een lastige positie. Ik ben in gesprek met provincies, dus als dat de strekking van deze motie is, ga ik dat doen. Maar de overwegingen die erin staan, zijn niet juist. Zou mevrouw Kröger deze overwegingen willen aanpassen? Ik ben namelijk ook bezig met het verzoek om verder te gaan met de gedragscode NVI. Dat ben ik ook al aan het doen.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):
Volgens mij is er een verschil van mening tussen de ecologen, de provincies en de minister over die overwegingen. Maar goed, dat is precies de dialoog die moet plaatsvinden. Ik vind het dus prima om die overwegingen aan te passen, zolang die dialoog maar plaatsvindt.

Minister **Keijzer**:
Zeker weten. Daarmee kan ik het oordeel over deze motie aan de Kamer laten.

De **voorzitter**:
Dan moet er wel per e-mail een aangepaste versie van de motie komen, want die blijft ontraden totdat er een nieuwe versie is. Die nieuwe versie krijgt dan oordeel Kamer.

Minister **Keijzer**:
Zo werkt dat volgens mij altijd, voorzitter, maar dank voor uw scherpte.

De **voorzitter**:
We moeten het scherp bijhouden, want anders ontstaan er ongelukken.

Minister **Keijzer**:
Zo is dat. Dat moeten we niet hebben!

Ik kan de motie op stuk nr. 1334 oordeel Kamer geven. Ik wil hier wel voorzichtig mee zijn, omdat dit nogal consequenties heeft. Ik ben bereid om te kijken naar de modernisering van de bepalingsmethode van het energielabel naar aanleiding van EPBD IV, de Energy Performance of Buildings Directive.

De vraag van de heer Flach over de baatbelasting is een terugkerend verzoeknummer van de heer Flach. Ik verwijs hiervoor naar de commissiebehandeling. Ik sta altijd open voor gemeentes die met mij of mijn ambtenaren hierover het gesprek willen aangaan.

Dan is er de motie op stuk nr. 1335. Dit is precies wat wij beogen met deze regeling, zeg ik tegen mevrouw Wijen-Nass. Dat doen we in nauwe samenwerking met provincies en gemeentes, juist vanuit de belangen die mevrouw Wijen-Nass hier naar voren brengt. Ik wil de oproep tot het borgen van één uniforme lijn nogmaals onder de aandacht brengen, dus: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1336 van de heer De Groot geef ik oordeel Kamer, als ik de motie zo mag opvatten dat bij de ontwikkeling van de gemoderniseerde bepalingsmethode van het energielabel zal worden gekeken naar de bijdrage van gemeten data.

De **voorzitter**:
De heer De Groot knikt instemmend.

Minister **Keijzer**:
Meneer De Groot knikt, dus dat is mooi.

De motie op stuk nr. 1337 van de heer De Groot verzoekt om in overleg te treden met de financiële sector als uit het genoemde onderzoek blijkt dat starters op achterstand komen. Deze motie krijgt oordeel Kamer. De hypotheekverstrekkers baseren zich op leennormen zoals opgenomen in de Tijdelijke regeling hypothecair krediet. In verschillende hypotheken zijn er daarbovenop proposities om woningeigenaren te helpen met het verduurzamen van de eigen woning. Ik vat het onderzoek zo op dat mijn ministerie een inventarisatie en een analyse maakt van de manier waarop de financiële sector omgaat met het verstrekken van hypotheken voor woningen met een slecht energielabel. Het oordeel over deze motie is dan aan de Kamer.

Last, but certainly not least is er de motie van de heer Mooiman op stuk nr. 1338 om in kaart te brengen hoe voor Nederland de opgestelde WLC-eisen effect hebben op de realisatie van woningbouwambities. Dit is de laatste motie en ik ben in een goede stemming. Eigenlijk is de motie een beetje overbodig, want ik ben dit aan het doen. Maar vooruit: oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
Dank u wel.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
We gaan op 13 mei stemmen over de ingediende moties. Dat is de dinsdag na het reces. We gaan nu schorsen. Dat doen we ook voor de lunch, want die hebben we nog niet gehad, althans sommigen van ons. Ik schors tot 14.15 uur, waarna we doorgaan met een aantal stemmingen. Daarna zijn er nog meer tweeminutendebatten. We zijn nu geschorst tot 14.15 uur.

De vergadering wordt van 13.40 uur tot 14.25 uur geschorst.